

R E F E R A T

**DISCIPLINA:
DREPT INTERNATIONAL PRIVAT**

**TEMA:
“IZVOARELE DREPTULUI INTERNATIONAL PRIVAT”**

**COORDONATOR STIINTIFIC:
PROF.UNIV. RAMONA CIOBANU**

**STUDENT:
BREZEANU (POPEZ) ELENA STEFANIA
AN IV
DREPT F.R**

Denumirea de drept international privat a fost folosita pentru prima data in sec. XIX-lea, in SUA, dar a fost adoptata si folosita ulterior de autorii de specialitate.

S-a obiectat impotriva termenului “international” deoarece, din acest punct de vedere se deosebeste de dreptul international public si nici nu este o parte a dreptului international, in sens larg. Acest termen a ramas si se foloseste, desi dreptul international privat nu este constituit dintr-un ansamblu de norme comune tuturor statelor. Fiecare stat are propriul sistem de drept international privat. Termenul “international” indica numai faptul ca obiectul acestei discipline il formeaza raporturile juridice cu element de extraneitate – element international.

Termenul “privat” indica faptul ca este vorba de raporturile de drept privat, raporturi de drept civil, in sensul larg.

IZOARELE DREPTULUI INTERNATIONAL PRIVAT

Dreptul international privat are atat izvoare interne, cat si izvoare internationale, ceea ce constituie o particularitate a acestei ramuri de drept. Dualismul izvoarelor se explica prin aceea ca

obiectul dreptului international privat, spre deosebire de dreptul international public, il formeaza raporturile juridice cu element de extraneitate care se stabilesc intre persoane fizice sau/si juridice.

Faptul ca un raport juridic cu element de extraneitate este susceptibil de a fi reglementate de legile a doua sau mai multe state explica aparitia izvoarelor internationale, pe care le numim generic – conventii internationale, bi si multilaterale.

Izvoarele interne

Notiunea de izvor de drept intern in dreptul international privat trebuie inteleasa in sensul larg, adica pe langa legea cuprinzand exclusiv reglementari in domeniul dreptului international privat si actele subordonate legii, acte emise de organele competente ale statului, cuprinzand reglementarea activitatii intr-un domeniu, dar si dispozitii interesand dreptul international privat .

Izvoarele interne ale dreptului international privat al Romaniei sunt :

- Constitutia Romaniei – stabileste principiile fundamentale ale politicii internationale a statului roman si contine norme care intereseaza dreptul international privat ;
- Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept international privat ;
- Corpul de procedura civila, cap. X, privind arbitrajul international si cap. XI privind recunoasterea si executarea hotararilor arbitrale straine, in redactarea Legii nr. 59/1993;
- Codul de procedura penala, art. 522 care se refera la executarea dispozitiilor civile din hotararile judecatoresti penale straine;
- Acte normative cuprinzand si dispozitii ce intereseaza dreptul international privat.

Legea nr. 105/1992 – cel mai important izvor de drept intern

Legea nr. 105/1992 privind reglementarea raporturilor de drept international privat, realizeaza pentru prima data in legislatia noastra o reglementare de ansamblu a raporturilor de drept international privat. Solutiile pe care le ofera sunt in concordanta cu realitatile interne si internationale in domeniu.

Practica judiciara si arbitrala

Practica judiciara si cea arbitrala nu sunt izvor de drept, dar este recunoscut rolul lor, contributia, prin diferite forme concrete, la cunoasterea, interpretarea si perfectionarea dreptului. Acest fapt este confirmat de referirile in motivarea unor hotarari, la practica judecatoreasca romaneasca sau practica instantelor romane.

La fel si Curtea de Arbitraj Comercial International de pe langa Camera de Comert si Industrie a Romaniei, prin solutionarea unor probleme privind relatiile de comert exterior si de

cooperare economica si tehnic-stiintifica, are un rol deosebit in interpretarea si cunoasterea normelor conflictuale in acest domeniu.

In concluzie, desi nu este izvor de drept, practica judiciara si arbitrala are importanta si in aceasta ramura de drept, prin contributia la interpretarea si adoptarea normelor juridice in functie de specificul raporturilor juridice cu element de extraneitate.

Izvoarele internationale

Izvoarele internationale ale dreptului international privat sunt :

- tratatele, conventiile sau acordurile internationale, bi si multilaterale;
- cutuma internationala - (obieceiul) – este definita ca fiind o regula de conduita stabilita in practica si respectata un timp indelungat in virtutea deprinderii ca o norma obligatorie. Are caracter de izvor de drept
- uzantele comerciale – partile accepta aplicarea acestora cu convingerea ca este vorba de o anumita practica corespunzatoare unui anumit domeniu de activitate. Nu sunt admise in sensul de norma juridica, de aceea se aplica sub forma unor clauze conventionale (exprese sau tacite). Uzantele comerciale nu pot deroga de la normele imperative sau prohibitive. Ele nu au caracter de izvor de drept.

In dreptul international privat roman sunt izvoare internationale acele conventii la care tara noastra este parte, fie ca stat semnatar, fie ca urmare a aderarii prin actul de ratificare. Din momentul semnarii sau ratificarii, conventiile internationale se includ in legislatia interna, devin parte integranta a sistemului de drept roman.

Referitor la aceasta categorie de izvoare, in doctrina se admite, uneori, o clasificare a lor, dupa continut :

- izvoare internationale continand norme conflictuale ;
- izvoare internationale continand norme materiale.

Izvoare internationale care contin norme conflictuale

Relativ la aceasta categorie se impune precizarea ca, desi exista o indelungata preocupare pentru unificarea conflictelor de legi, sunt foarte putine conventiile care contin exclusiv norme conflictuale. Autorii de specialitate de refera pentru exemplificare la Conventia pentru reglementarea conflictului de legi in materie de casatorie si Conventia pentru reglementarea conflictului de legi si de jurisdictie in materie de despartenie si de separatiune de corp, ratificate de tara noastra prin Decretul-Lege nr. 873/1904.

Izvoare internationale care contin norme materiale

Cele mai multe conventii contin norme de drept material unificat si doar in mod izolat norme conflictuale. Daca ne referim la conventiile multilaterale, trebuie observat ca in anumite domenii s-a impus unificare, statele avand un interes deosebit in adoptarea unor norme comune.

Tara noastra este parte la numeroase conventii multilaterale continand norme conflictuale, norme pentru solutionarea conflictului de jurisdicție, norme privind conditia juridica a strainului si norme materiale. Acestea pot fi izvoare ale dreptului international privat deoarece contin reglementari in domenii specifice acestei ramuri de drept.

Unificarea normelor materiale si conflictuale in ceea ce priveste relatiile private s-a facut pe calea tratatelor, conventiilor si acordurilor bilaterale. In masura in care obiectul lor de reglementare il constituie deomenii ale dreptului international privat, ele sunt izvoare ale acestei ramuri de drept.

Referitor la eficienta inzvoarelor internationale, aprecierile sunt in sensul ca de multe ori la nivelul aplicarii si al solutiilor date de instante si autoritati rezultatele sunt modeste.

Raportul dintre izvoarele internationale si cele interne

Textele din tratate, conventii si acorduri de drept international privat au menirea sa fixeze, in scris, norme pentru situatiile conflictuale. Scopul este sa se asigure mai multa precizie si stabilitate, inasa, uneori, prin dispozitiile conventionale se creaza un regim privilegiat, in anumite domenii, cetatenilor din tarile intre care a intervenit acordul. Edificatoare, sub acest aspect , sunt tratatele si conventiile de asistenta juridica bilaterale.

Desi, prin dispozitiile conventionale se urmareste elaborarea unor solutii uniforme pentru toate situatiile conflictuale din domeniile avute in vedere, nu intotdeauna acesta este rezultatul. Pentru exemplificare pot fi invocate conventiile incheiate de tara noastra cu Franta, Turcia, Austria.

Pentru completarea lacunelor din izvoarele internationale exista urmatoarele solutii :

- daca s-a ocolit interntionat o anumita situatie, inseamna ca partile nu au ajuns la un acord si solutia va fi data de normele conflictuale interne ale fiecareia din ele;
- daca exista in tratat solutii pentru situatiile conflictuale dintr-un domeniu, avut in vedere, dar pentru speta concreta, mai deosebita, lipseste solutia, lacuna se completeaza cu principiile generale aplicate de tratat;
- in cazul unor situatii aparute in practica internationala ulterior incheierii tratatului, solutia va fi aceea din dreptul international privat intern tinand seama, inasa, de obiectul si scopul tratatului ca si de interesele partilor la momentul dat.

Izvoarele internationale pot servi la umplerea lacunelor izvoarelor interne. Existenta lacunelor in legislatia interna este inevitabila datorita dinamicii relatiilor internationale.

Conflictul între izvoarele internaționale și izvoarele interne

Atunci când reglementările convenționale sau numai anumite norme sunt diferite de cele din reglementările interne, în domeniu, apare ceea ce se poate numi un conflict între legea internă și tratatul sau convenția internațională.

Practica și doctrina au stabilit că rezolvarea acestor conflicte se face potrivit principiilor de rezolvare a conflictelor între legile interne, dar ținând seama și de interesele colaborării internaționale și cooperării juridice între state. Legea nr. 105/1992, în art. 10 soluționează această problemă în sensul că prevalează izvoarele internaționale. Această prevedere este în strictă concordanță cu dispozițiile constituționale și are caracter de principiu, în sensul că se aplică în raportul dintre convențiile internaționale și orice alte reglementări interne de drept internațional privat. Soluția nu se întemeiază pe superioritatea tratatului internațional asupra legii interne, ci pe principiul constituțional al strictei respectări a convențiilor internaționale încheiate de țara noastră (art. 11, al. 2 din Constituție).

Interpretarea normelor cuprinse în izvoarele internaționale ale dreptului internațional privat

În măsura în care normele conflictuale convenționale prezintă aceeași importanță ca și normele din dreptul intern, instanțele trebuie să le aplice în situațiile concrete pentru a le rezolva. Aceasta pune problema interpretării. Este admis că dispozițiile convenționale se interpretează cu bună credință și după sensul obișnuit care se acordă cuvintelor în context.

În mod obișnuit, pentru a stabili conținutul, sensul și sfera de aplicare a unei norme, judecătorul folosește metodele de interpretare cunoscute: literală, logică și stabilirea scopului urmărit. Totodată el ține seama și de conținutul socio-politic și de interesul, în plan general, pe care-l prezintă speta concretă. Aceasta este interpretarea internă pentru normele ce constituie dreptul comun.

În interpretarea normelor convenționale trebuie să se țină seama de scopul și interesele – norme uniforme care să asigure stabilitatea raporturilor juridice, siguranța tranzacțiilor etc. – statelor participante.

Astfel, în cazul normelor convenționale putem vorbi de:

- interpretarea internă - care revine organelor interne abilitate în acest scop. Această interpretare este obligatorie pentru instanțe, de aceea judecătorul, într-o speta concretă, ce cade sub incidența unui tratat, convenție sau acord, trebuie să aibă în vedere, în primul rând, scopul și intenția comună a părților, așa cum rezultă din actul de ratificare sau aderare;
- interpretarea internațională - s-a impus și capătă o importanță din ce în ce mai mare, chiar dacă aceasta diferă de interpretarea internă. Interpretarea internațională este necesară pentru

prevenirea interpretării divergente și asigurarea aplicării uniforme a normelor convenționale, potrivit scopului urmărit de părți.

Dat fiind dinamismul relațiilor internaționale, pentru a asigura aplicarea uniformă a dispozițiilor din tratate și prin această siguranță tranzacțiilor, statele interesate utilizează schimbul de note între guverne, prin care se convine asupra sensului și conținutului unor termeni sau expresii din tratat. Adesea, acest mod de interpretare se impune, într-un anumit context, când circumstanțele în care s-a încheiat tratatul nu mai sunt aceleași.

BIBLIOGRAFIE :

- 2006 1. *"Tratat de drept international privat"* – Andrei I. Filipescu, Editura Universul Juridic,
- 2002 2. *"Manual de drept international privat"* – Ovidiu Ungureanu, Editura Wolterskluwer,
3. *"Drept international privat, Tratat elementar"* – D. Popescu, M. Harosa, Editura Lumina Lex, Bucuresti, 1999
- 1997 4. *"Drept international privat"* – Dragos Alexandru Sitaru, Editura Actami, Bucuresti,
- 2005 5. *"Drept international privat"* – Titus Prescure, Codrut Nicolae, Editura Lumina Lex,